

Stručni rad

**Rečenice u knjigama - riječi na djelu:
integracija književnosti, gramatike i
kreativnosti u izvannastavnim aktivnostima
srednje škole**

Vera Žužić, prof. hrv. jezika i književnosti, prof. izvrsna savjetnica
dr. sc. Josip Strija, viši knjižničar, stručni suradnik školski knjižničar
savjetnik

Gimnazija Petra Preradovića Virovitica

Sažetak

Rad se bavi prikazom metoda i rezultata projekta *Rečenice u knjigama - riječi na djelu*, izvannastavne aktivnosti usmjerene na povezivanje književnosti, gramatike i kreativnog izražavanja u srednjoj školi. Projekt je nastao kao odgovor na potrebe učenika iz različitih jezičnih i kulturnih sredina te je osmišljen radi omogućavanja kvalitetnijeg pristupa učenju hrvatskoga jezika. Čitanjem suvremenih književnih djela, stvaranjem autorskih tekstova i primjenom gramatičke analize, učenici su razvijali jezične kompetencije, interpretativne vještine i kreativno mišljenje. U radu su prikazani ciljevi, metode i konkretni zadaci provedeni tijekom projekta, kao i uloga digitalnih alata – bloga i mrežne stranice – u dokumentiranju i predstavljanju učeničkog rada. Poseban naglasak stavljen je na rezultate i učinke projekta u razvoju jezične sigurnosti, samopouzdanja i čitateljskih navika učenika te na njegovu održivost i potencijal kao modela dobre prakse u obrazovanju.

Ključne riječi: gramatička analiza, izvannastavna aktivnost, kreativno pisanje, projekt, suvremena hrvatska književnost

1. Uvod

U suvremenom obrazovanju sve se više ističe potreba za integracijom različitih nastavnih područja, osobito kada je riječ o razvoju jezičnih, čitateljskih i komunikacijskih kompetencija. Projekt *Rečenice u knjigama – riječi na djelu* osmišljen je kao izvannastavna aktivnost u srednjoj školi s ciljem povezivanja književnosti, gramatike i kreativnog izražavanja na način koji potiče učenike na aktivno sudjelovanje, refleksiju i stvaranje. Integrirani pristupi učenju, osobito oni koji povezuju književno-umjetnički tekst s gramatičkom analizom i kreativnim pisanjem, omogućuju učenicima višestruke doživljaje teksta. Time se ne razvijaju samo njihova jezična znanja, već i emocionalna inteligencija, kritičko mišljenje i stvaralačke vještine. Književnost u tom kontekstu nije samo predmet analize, nego i polazište za istraživanje identiteta, vrijednosti i osobnog izraza. Gramatika prestaje biti puko pravilo, a postaje sredstvo preciznog i svjesnog oblikovanja misli, dok kreativno pisanje i govorno izražavanje omogućuju učenicima da prepoznaju i razvijaju vlastiti glas. Projekt se temelji na uvjerenju da se sinergijom književnosti, jezika i kreativnosti stvara dinamično i poticajno obrazovno okruženje koje učenike motivira na dublje razumijevanje i aktivno sudjelovanje. U nastavku rada bit će predstavljeni teorijski temelji projekta, opis provedbe i primjeri učeničkih radova, uz analizu učinaka ovakvog pristupa na učenike i njihov odnos prema jeziku i književnosti.

Integracija književnosti, gramatike i kreativnog izražavanja u obrazovni kontekst temelji se na konstruktivističkom pristupu učenju, koji učenika stavlja u središte obrazovnog procesa te potiče njegovo aktivno sudjelovanje, kritičko promišljanje i osobni razvoj. Suvremeni pedagoški modeli sve više naglašavaju važnost međupredmetnog povezivanja i stvaranja konteksta u kojem učenici mogu razvijati kompleksne kompetencije i to rješavajući autentične zadatke.

Književni tekst, posebno u srednjoškolskom uzrastu, ima snažan potencijal za oblikovanje učenikove sposobnosti interpretacije, introspekcije i identifikacije s različitim likovima i situacijama. Djela poput, primjerice, *Koraline* Neila Gaimana predstavljaju složene narative koji omogućuju učenicima da istraže teme identiteta, straha i samostalnosti. Matek i Prtenjača [4] ističu kako gotički elementi u dječjoj i omladinskoj književnosti imaju značajan potencijal u formativnom smislu jer omogućuju sigurno suočavanje s kompleksnim emocionalnim stanjima. Uz to,

Kodrić [2] naglašava ulogu književnosti u etičkom i estetskom oblikovanju mladih čitatelja. Čitanjem i interpretacijom književnih djela, učenici razvijaju sposobnost razumijevanja tuđih perspektiva, što izravno doprinosi razvoju njihove emocionalne i socijalne kompetencije. Upravo na tim pedagoškim temeljima razvijen je projekt *Rečenice u knjigama – riječi na djelu*, koji učenicima omogućuje susret s djelima suvremenih hrvatskih autora i potiče ih na osobno i kreativno tumačenje pročitano. Interpretacija književnih ulomaka u kombinaciji s pisanjem vlastitih tekstova omogućuje učenicima ne samo analitički pristup književnosti, već i emocionalnu obradu sadržaja, identifikaciju s likovima te razvoj empatije i refleksije. Na taj način književnost postaje sredstvo osobnog izražavanja i emocionalnog sazrijevanja, što projekt čini posebno vrijednim za učenike iz različitih jezičnih i kulturnih sredina.

Učenje gramatike često se percipira kao apstraktno i odvojeno od stvarnog jezika. Međutim, kada se gramatika proučava unutar autentičnih tekstova te povezuje s pisanjem, govorom i kreativnim izražavanjem, ona dobiva novu dimenziju – postaje alat za jasnije izražavanje i dublje razumijevanje jezika [5]. Pelesić [7] navodi kako interdisciplinarni pristupi koji objedinjuju jezikoslovne i književne sadržaje omogućuju učenicima da gramatičke koncepte usvajaju smisleno i kontekstualno, umjesto mehaničkim ponavljanjem pravila. Takvi su pristupi osobito korisni u radu s učenicima koji dolaze iz različitih jezičnih i kulturnih sredina jer omogućuju lakše savladavanje standardnog jezika i razvoj sposobnosti izražavanja vlastitih misli u pismenom i usmenom obliku.

Kreativno izražavanje – bilo pisanjem, govornim izvedbama ili vizualnim interpretacijama – omogućuje učenicima da književna djela ne samo razumiju i analiziraju, nego i interpretiraju na osoban i originalan način. Matek [3] ističe kako je upravo kreativnost temelj razvoja kritičkog mišljenja, budući da zahtijeva reinterpretaciju postojećih značenja i njihovo oblikovanje u skladu s vlastitim iskustvom i emocijama. U takvim aktivnostima učenici istovremeno razvijaju jezične, socijalne i emocionalne vještine, pridonoseći cjelovitom razvoju. Vuksanović [9] naglašava kako ovakvi projekti nastavnicima omogućuju prilagodbu metoda individualnim potrebama učenika, potičući njihovu samostalnost, odgovornost i intrinzičnu motivaciju za učenje.

Upravo te pedagoške smjernice primijenjene su u projektu *Rečenice u knjigama – riječi na djelu*, koji kombinira gramatičke vježbe s pisanjem autorskih tekstova nastalih na temelju književnih ulomaka. Umjesto da gramatika ostane izolirana od stvarnog izraza, učenici je aktivno primjenjuju u kontekstu vlastitih rečenica, prepoznajući u njima subjekte, predikate, objekte, priložne oznake, attribute i apozicije. Pritom se ne razvijaju samo gramatička znanja, već i reflektivnost, preciznost u izrazu i svijest o jeziku kao sredstvu mišljenja. Takav pristup potiče angažman učenika, razvija osjećaj smislenosti učenja i doprinosi stvaranju inkluzivnog, podržavajućeg obrazovnog okruženja. Ostojčić [6] s pravom ističe da upravo kreativne metode poučavanja olakšavaju provedbu nastavnih i izvannastavnih aktivnosti te potiču suradnički odnos između učenika i nastavnika. Projekt se tako ne ograničava samo na razvoj akademskih vještina, već djeluje i na osobni rast učenika, njihove socijalne odnose i emocionalnu dobrobit, što potvrđuje njegovu višestruku obrazovnu vrijednost.

2. O projektu – ciljevi i metodologija

Projekt *Rečenice u knjigama – riječi na djelu* osmišljen je s namjerom da učenicima srednje škole, osobito onima iz drugih jezičnih i kulturnih sredina, omogući dublje, funkcionalno i osnažujuće usvajanje hrvatskoga jezika. Polazeći od ideje da se jezične kompetencije najučinkovitije razvijaju u kontekstu stvarne upotrebe jezika, projekt objedinjuje književnost, gramatiku i kreativno izražavanje, stvarajući dinamično i podržavajuće okruženje za učenje.

Ciljevi projekta usmjereni su na razvoj gramatičkih i pravopisnih vještina radom na autentičnim tekstovima, povećanje razumijevanja i interpretacije književnih djela te poticanje učenika na stvaralačko izražavanje. Posebna se pažnja pridaje jačanju samopouzdanja u pisanju i govoru na hrvatskome jeziku, kao i uključivanju učenika u kulturni i obrazovni život škole aktivnim korištenjem školskih i digitalnih resursa. Projekt tako funkcionira i kao sredstvo integracije, jer omogućuje učenicima iz drugih govornih područja da na njima prilagođen način razvijaju vlastite jezične i komunikacijske sposobnosti.

Metodološki, projekt se temelji na kombinaciji više pristupa – od analitičkog čitanja i gramatičke analize do radionica i kreativnog pisanja. Učenici čitaju odabrane ulomke iz suvremene hrvatske književnosti, a zatim izrađuju vlastite

tekstove – nastavke priče, pisma, dijaloge ili refleksivne zapise – koji proizlaze iz pročitanog. Nakon toga slijedi faza jezične analize vlastitih tekstova u kojoj učenici označavaju službe riječi kao što su subjekt, predikat, objekt, atribut, priložna oznaka i apozicija. Ovakvim pristupom gramatika se ne uči izolirano, već u stvarnome kontekstu, unutar značenjski bogatih i emocionalno relevantnih tekstova koje su sami stvorili.

Projekt uključuje niz pažljivo osmišljenih i međusobno povezanih aktivnosti koje zajedno tvore cjelovit i uravnotežen pristup jezičnom i književnom razvoju učenika. Gramatičke i kreativne radionice imaju ključnu ulogu u podršci učenicima – ne samo u pogledu razumijevanja složenijih jezičnih struktura, već i u poticanju osobnog izražavanja, oblikovanja vlastitih ideja te verbalizacije doživljaja i osjećaja. U tim se radionicama učenici ohrabruju na aktivno sudjelovanje, dijeljenje mišljenja, preispitivanje značenja pročitanih tekstova i precizno izražavanje vlastitih stavova, čime se gramatika prirodno ugrađuje u kontekst stvarnoga govora i pisanja.

Posebnu ulogu u projektu ima školska knjižnica koja se, umjesto da ostane tek mjesto posudbe knjiga, transformira u aktivan prostor suradnje, istraživanja i refleksije. Kroz vođene književne rasprave, učenici zajedno s knjižničarom i nastavnicima promišljaju o pročitanim djelima, autorima i temama, a istovremeno razvijaju sposobnost argumentirane interpretacije i kritičkog mišljenja. Povećana učestalost posudbe knjiga, ali i sve veća spremnost učenika da predlažu i komentiraju naslove, ukazuje na jačanje njihovih čitateljskih navika i interesa.

Osobito vrijedan aspekt projekta jest izbor književnih djela - čitana su isključivo djela suvremenih hrvatskih autora, uključujući naslove objavljene 2024. i 2025. godine. Na taj su način učenici imali priliku upoznati aktualne književne tokove i glasove hrvatske književnosti koji progovaraju o temama bliskim današnjim mladima. Čitanje recentnih djela dodatno je pridonijelo motivaciji učenika jer su tekstovi često odražavali stvarnost, probleme i emocije koje i sami proživljavaju. Ujedno se time promicala kulturna osviještenost te njegovanje interesa za suvremenu književnu produkciju.

Značajan segment projekta čini i digitalna dimenzija. Učenički radovi objavljuju se na projektnom blogu, što unosi dodatnu razinu motivacije i odgovornosti u proces pisanja. Svaki objavljeni tekst predstavlja svojevrsno priznanje učeniku,

potvrdu njegova truda i napretka, ali i priliku za dijeljenje s vršnjacima, nastavnicima i širom javnošću. Na taj se način promiče digitalna pismenost, razvija osjećaj pripadnosti i osnažuje učenikovo samopouzdanje. Javna objava radova omogućuje i drugim učenicima uvid u različite stilove, teme i interpretacije, čime se dodatno potiče međusobno učenje i dijalog unutar škole.

U konačnici, sve ove aktivnosti zajedno doprinose ne samo jezičnom razvoju učenika, već i stvaranju podržavajuće školske zajednice u kojoj se znanje, kreativnost i identitet njeguju dijalogom, tekstom i zajedničkim radom.

Mentorsku ulogu u provedbi projekta imaju nastavnici hrvatskoga jezika i školski knjižničar koji, uz odabir književnih tekstova i vođenje jezičnih aktivnosti, pružaju kontinuiranu podršku učenicima. Ovakav integrirani i timski rad dodatno doprinosi kvaliteti projekta te potiče suradnički duh, zajedničko učenje i pozitivnu obrazovnu klimu u školi.

2.1. Projektne aktivnosti

Projekt *Rečenice u knjigama – riječi na djelu* temelji se na jasno strukturiranim i međusobno povezanim zadacima koji su osmišljeni tako da potiču postupni razvoj jezičnih i književnih kompetencija učenika. Svaki zadatak imao je višeslojnu svrhu – poticanje razumijevanja književnog teksta, razvoj vlastitog izražavanja, integraciju gramatičkih znanja te osnaživanje digitalne i komunikacijske pismenosti.

Zadaci su proizlazili iz pročitanih ulomaka suvremenih hrvatskih književnih djela. Nakon svakog čitanja, učenici su izrađivali kratke tekstove koji su sadržajno bili povezani s temom, likovima ili stilom pročitane ulomka. U pisanju su se koristili različiti funkcionalni oblici izražavanja – osobni dojmovi, nastavci priče, pisma, dijalози, monolozi, unutarnji glasovi likova ili alternativni završeci. Time se poticala kreativnost, ali i razumijevanje književne strukture, stila i poruke. Učenici nisu ostajali na razini pukog prepričavanja, već su stvarali vlastite interpretacije i nadogradnje.

Sastavni dio svakog projektnog zadatka bila je i gramatička analiza napisanog teksta. Učenici su u svojim rečenicama označavali službe riječi – subjekt, predikat, objekt, priložnu oznaku, atribut i apoziciju – čime su u praksi primjenjivali gramatička znanja stečena na nastavi. Ova integracija gramatike u kontekst stvarnoga teksta pokazala se iznimno učinkovitom, jer su učenici učili promišljajući

vlastiti jezik i strukturu vlastitih rečenica, a ne samo tuđi sadržaj iz udžbenika. Takva primjena gramatike u autentičnom izrazu omogućila je razvoj funkcionalne pismenosti i preciznosti u izražavanju.

Uz pisane tekstove i gramatičku analizu, projektni zadaci uključivali su i refleksiju o procesu pisanja – učenici su povremeno komentirali svoje tekstove, osvrtni se na izbor riječi, izražene misli i jezične izazove. Time se poticala svjesnost o vlastitom jezičnom razvoju i osnaživala unutarnja motivacija za učenje. Dodatno, zadaci su ponekad uključivali elemente suradničkog rada – učenici su međusobno čitali i komentirali tekstove svojih kolega, što je doprinosilo razvoju komunikacijskih vještina i kulturi dijaloga.

Svi projektni zadaci završavali su objavom radova na blogu, što je predstavljalo završnu fazu procesa – svojevrsnu afirmaciju učeničkog rada javnom prezentacijom. U tom su kontekstu zadaci bili ne samo pedagoški, već i formativni – nudili su učenicima osjećaj postignuća, odgovornosti i pripadnosti zajednici.

Prvi zadatak odnosio se na čitanje početnih poglavlja romana i pisanje monologa jednog od likova. Učenici su, nakon što su se uživali u lik, trebali izraditi tekst do 200 riječi u kojem lik iznosi svoje misli i osjećaje. Potom su iz svojeg teksta izdvajali sve priložne oznake, vježbajući tako praktičnu primjenu gramatičke analize u vlastitom izrazu. Drugi zadatak bio je vezan uz središnji dio romana. Učenici su pisali pismo jednom liku iz djela, pokušavajući pritom dublje razumjeti njegove postupke i unutarnje konflikte. Pisani tekst ponovno je bio podložen jezičnoj obradi – ovoga puta izdvajali su predikate, čime su razvijali svijest o glagolskoj strukturi rečenice i njezinu značenjskom središtu. U trećem zadatku, temeljenom na poglavljima s kraja romana, učenici su izrađivali dijalog između dva lika. Ovim oblikom izražavanja istraživali su međuodnose likova i emocionalnu dinamiku teksta. Zadatak gramatičke analize uključivao je prepoznavanje i označavanje objekata, što je pridonijelo razvoju razumijevanja rečeničnih dopuna i njihove funkcije u značenjskoj strukturi teksta. Četvrti zadatak odnosio se na završna poglavlja romana. Učenici su, preuzimajući perspektivu autora, pisali osvrt na događaje koji su prethodili posljednjem poglavlju, stvarajući pretpovijest romana. U toj fazi analizirali su svoj tekst izdvajajući attribute i apozicije, čime su se bavili detaljnijim oblicima opisa i imenovanjem. Peti zadatak, koji je bio iznimno poticajan, odnosio se na pisanje nastavka romana iz perspektive autora. Učenici

su, oslanjajući se na prethodna poglavlja, nastavljali priču autentičnim stilom. Ova aktivnost kombinirala je dubinsko razumijevanje narativa s visokom razinom kreativnosti. U gramatičkom dijelu izdvajali su sve subjekte u svojim rečenicama, potvrđujući razumijevanje odnosa između vršitelja radnje i rečenične strukture.

Svi zadaci bili su ograničeni na tekstove do 200 riječi kako bi se poticala sažetost, jasnoća izraza i fokusiranost na ključne jezične elemente. Radovi su potom analizirani na radionicama, objavljivani na blogu projekta i pohranjeni za završni digitalni zbornik. Time je svaki zadatak postajao cjelovit proces učenja – od čitanja i analize, preko stvaranja, do prezentacije i refleksije.

Projektni su zadaci, osim što su razvijali jezične i književne vještine, imali i važnu ulogu u jačanju učenikove motivacije, samostalnosti i stvaralačkog izražavanja. Jasna struktura i ponavljajuća forma omogućile su učenicima postupno usavršavanje i prepoznavanje vlastitog napretka.

	A	B	C	D
1.	Odaberite jedan naslov od ponuđenih 40.	Pročitajte prvo poglavlje romana.	U tekstu do 200 riječi, iz perspektive autora romana, napišite nastavak romana.	Iz svojeg teksta ispišite sve subjekte. (Služba riječi u rečenici.)
2.	Odaberite jedan naslov od ponuđenih 40.	Pročitajte nekoliko poglavlja s kraja romana.	U tekstu do 200 riječi napišite dijalog između dva lika iz romana.	Iz svojeg teksta ispišite sve objekte. (Služba riječi u rečenici.)
3.	Odaberite jedan naslov od ponuđenih 40.	Pročitajte tri poglavlja iz sredine romana.	U tekstu do 200 riječi napišite pismo jednom liku iz romana.	Iz svojeg teksta ispišite sve predikate. (Služba riječi u rečenici.)
4.	Odaberite jedan naslov od ponuđenih 40.	Pročitajte nekoliko poglavlja s početka romana.	U tekstu do 200 riječi napišite monolog jednog lika iz romana.	Iz svojeg teksta ispišite sve priložne oznake. (Služba riječi u rečenici.)
5.	Odaberite jedan naslov od ponuđenih 40.	Pročitajte zadnje poglavlje romana.	U tekstu do 200 riječi, iz perspektive autora romana, opišite što je prethodilo zadnjem poglavlju.	Iz svojeg teksta ispišite sve atribute i apozičije. (Služba riječi u rečenici.)

Slika 1. Grafički prikaz zadataka u projektu *Rečenice u knjigama – riječi na djelu*

Važnu dimenziju projekta činio je njegov digitalni aspekt, koji je učenicima omogućio aktivno sudjelovanje u suvremenom medijskom prostoru te razvijanje digitalne pismenosti. Svi učenički radovi objavljivani su na posebno osmišljenom

blogu projekta (<https://rec-rijec.blogspot.com>), koji je služio kao javna platforma za predstavljanje učeničkog stvaralaštva. Objavljivanjem radova u digitalnom okruženju učenici su dobivali konkretno priznanje za svoj trud, a sama objava postajala je dio završne faze svakog zadatka – poticaj za dorađivanje, promišljanje i odgovorno oblikovanje teksta.

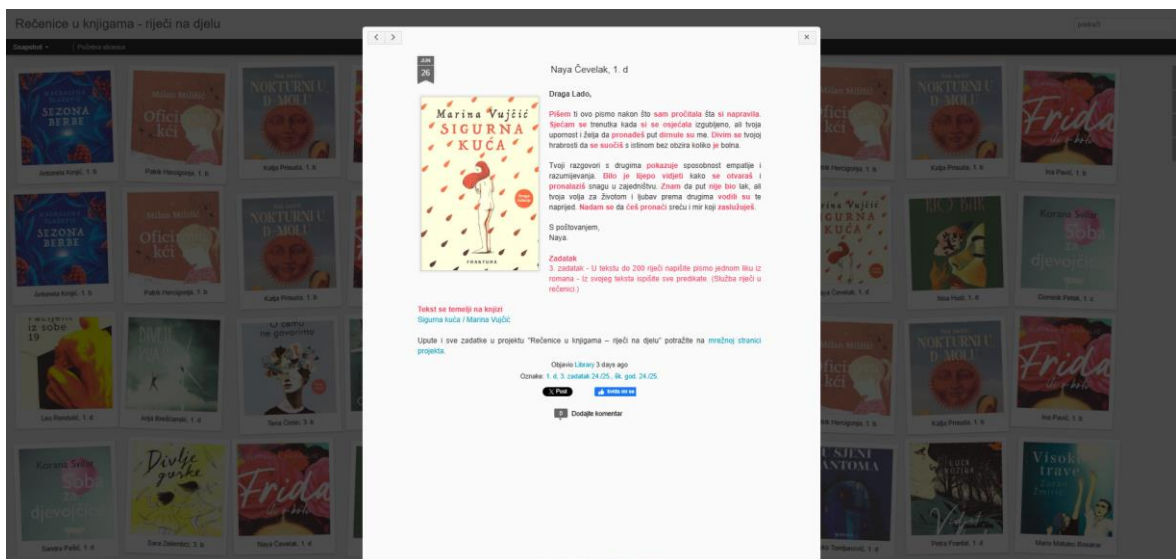
Uz blog, izrađena je i mrežna stranica projekta (<https://sites.google.com/view/rec-rijec>) koja je objedinjavala sve ključne informacije o projektu – pregled zadataka, vremenski raspored aktivnosti, poveznice na radove, upute za sudionike i materijale za praćenje rada. Mrežna stranica služila je i kao prostor za dokumentiranje provedbe te kao referentna točka za učenike, nastavnike i zainteresiranu javnost. Zahvaljujući ovoj digitalnoj infrastrukturi, projekt je bio transparentan, lako dostupan i dokumentiran u cijelosti. Digitalna prisutnost projekta ne samo da je povećala njegovu vidljivost, već je učenicima omogućila iskustvo objavljivanja i javnog predstavljanja vlastitih radova, čime su razvijali kompetencije koje nadilaze tradicionalne okvire nastave jezika i književnosti. Takav pristup dodatno je motivirao sudionike, osnažio njihovu samostalnost te im pružio osjećaj uključenosti u širu zajednicu učenja i stvaranja.

2.2. Sudionici i rezultati

U projektu *Rečenice u knjigama – riječi na djelu* sudjelovalo je ukupno 46 učenika Gimnazije Petra Preradovića Virovitica, s naglaskom na one koji dolaze iz drugih jezičnih i kulturnih sredina. Iako svi učenici pohađaju nastavu na hrvatskome jeziku, mnogi od njih u svakodnevnoj komunikaciji koriste i druge jezike, što je izazov u pogledu savladavanja složenijih jezičnih i književnih sadržaja. Projekt im je omogućio strukturiranu i podržavajuću sredinu za razvoj jezičnih vještina postupnim usvajanjem, primjenom i refleksijom. Većina uključenih učenika dolazi iz višejezičnih obitelji ili je u ranijoj fazi školovanja bila izložena drugom nastavnom jeziku, a projekt im je poslužio kao alat ne samo za učenje, nego i za integraciju u školski i kulturni život zajednice. Osim njih, projektu su se pridružili i učenici kojima je hrvatski materinski jezik, a koji su pokazivali interes za književnost, pisanje i jezičnu analizu. Takav heterogeni sastav omogućio je međusobno učenje i razmjenu iskustava, što je dodatno obogatilo radnu dinamiku i atmosferu.

Uz učenike, u projekt su bili uključeni i nastavnica hrvatskoga jezika kao voditeljica projekta i školski knjižničar koji je koordinirao aktivnosti u knjižnici i digitalnim okruženjima te više nastavnika i razrednika koji su podržavali učenike u organizacijskom i sadržajnom smislu. Suradnja među nastavnicima i podrška u provedbi aktivnosti pokazale su se ključnima za kontinuitet i motivaciju učenika.

Rezultati projekta potvrđuju njegovu vrijednost i učinkovitost. Tijekom školske godine nastalo je ukupno 107 autorskih učeničkih tekstova, od kojih je svaki uključivao i gramatičku analizu. Učenici su rješavajući pet strukturiranih zadataka razvijali sposobnosti stvaralačkog pisanja, aktivne jezične primjene i interpretacije pročitanih književnih djela.

Slika 2. Prikaz teksta objavljenog na blogu projekta *Rečenice u knjigama – riječi na djelu*

Kvaliteta radova bila je uočljivo viša pri kraju projekta, a posebice je zabilježen napredak u prepoznavanju i ispravnom označavanju službi riječi. Značajan rezultat predstavlja i aktivacija učenika u digitalnom okruženju. Blog projekta, na kojem su objavljeni svi radovi, zabilježio je više od 2.000 pregleda, što pokazuje kako je projekt prepoznat i izvan okvira neposredne školske zajednice. Javna objava tekstova dodatno je motivirala učenike, a brojni su radovi potaknuli diskusiju među kolegama, nastavnicima i roditeljima.

Tijekom provedbe projekta zabilježen je i porast korištenja školske knjižnice, posebno u vidu posudbe suvremenih književnih djela i sudjelovanja u vođenim

književnim razgovorima. Knjižnica se, osim mjesta posudbe, afirmirala i kao prostor za refleksiju, podršku i kreativni razvoj.

Mentorskim radom, sustavnim praćenjem, evaluacijom i strukturiranim zadacima učenici su razvili ne samo jezične i književne kompetencije, već i veću sigurnost u izražavanju, odgovornost za vlastiti rad te osjećaj pripadnosti školskoj zajednici. Projekt se pokazao uspješnim modelom izvannastavnog rada koji obrazovne ciljeve uspješno povezuje s osobnim razvojem učenika i njegovanjem čitateljske i stvaralačke kulture.

3. Zaključak

Projekt *Rečenice u knjigama – riječi na djelu* pokazao se kao uspješan primjer izvannastavne aktivnosti koja funkcionalno povezuje književnost, gramatiku i kreativno izražavanje u srednjoškolskom kontekstu. Pažljivo oblikovanim zadacima, suradničkim radom, mentorskom podrškom i bogatim digitalnim okvirom, učenicima je pružena prilika da istovremeno razvijaju jezične kompetencije i osobni izražaj. Posebno vrijedan aspekt projekta bila je njegova prilagodba potrebama učenika iz drugih jezičnih i kulturnih sredina, kojima je omogućeno sustavno jačanje jezične sigurnosti i samopouzdanja u izražavanju na hrvatskome jeziku.

Rad na djelima suvremenih hrvatskih autora, uključujući i najnovije naslove iz 2024. i 2025. godine, dodatno je motivirao učenike i otvorio prostor za promišljanje o suvremenim temama i perspektivama. Kombinacija književne interpretacije i gramatičke analize u vlastitom izrazu pokazala se iznimno učinkovitom metodom, dok je digitalna objava radova osnažila njihovu prisutnost i vidljivost u školskoj i široj zajednici.

Projekt je proveden uz financijsku podršku u iznosu od 1.500,00€ putem *Poziva za financiranje projekata u sklopu izvannastavnih aktivnosti osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova u školskoj godini 2024./2025.* Ta je potpora omogućila nabavu suvremene književne građe i digitalne opreme, čime su se stvorili uvjeti za provedbu svih planiranih aktivnosti. Inovativna uporaba tehnologije u prikupljanju, obradi i dijeljenju informacija dodatno je osnažila digitalne kompetencije učenika, pripremajući ih za buduće izazove u digitalnom okruženju.

Projekt je istaknuo važnost suradnje i timskog rada, potičući učenike na zajedničko donošenje odluka, razmjenu mišljenja i rješavanje problemskih zadataka. Vodili su ga profesorica hrvatskoga jezika Vera Žužić i školski knjižničar Josip Strija, koji su zajedničkim djelovanjem povezali nastavne, knjižničarske i digitalne resurse škole u funkcionalnu cjelinu.

Zahvaljujući uključenosti i suradnji nastavnice i stručnog suradnika, sudjelovanju učenika i korištenju digitalnih alata, projekt je stvorio poticajno i kreativno okruženje za učenje koje nadilazi granice učionice. Njegova održivost potvrđena je spremnošću škole za nastavak provedbe u sljedećim godinama te jasno prepoznatom potrebom za ovakvim oblicima rada. Projekt se time afirmirao kao model dobre prakse koji ujedinjuje obrazovne ciljeve s osobnim razvojem učenika i njegovanjem čitateljske, jezične i stvaralačke kulture.

4. Popis literature

- [1.] Blog projekta *Rečenice u knjigama - riječi na djelu*. URL: <https://rec-rijec.blogspot.com/>, posjećeno 21. 6. 2025.
- [2.] Kodrić Pašić, Mirzana. (2021). Etika, estetika i ideologija u dječjoj književnosti. *Libri Et Liberi*(2), 10:253-263. <https://doi.org/10.21066/carcl.libri.10.2.5>, posjećeno 27. 6. 2025.
- [3.] Matek, Ljubica. (2020). Teška vremena i humanističko obrazovanje. Tko danas uopće čita Dickensa?. *Anafora*(2), 7:453-475. <https://doi.org/10.29162/anafora.v7i2.8>, posjećeno 27. 6. 2025.
- [4.] Matek, Ljubica i Prtenjača, Zvonimir. (2024). Koralina Neila Gaimana. *Libri Et Liberi*(2), 12:275-293. <https://doi.org/10.21066/carcl.libri.12.2.3>, posjećeno 27. 6. 2025.
- [5.] Martinović, Blaženka. (2020). Od gramatike do komunikacije i natrag. *Jezikoslovlje*(1), 21:27-51. <https://doi.org/10.29162/jez.2020.2>, posjećeno 27. 6. 2025.
- [6.] Ostojić, Luka (2023). Politika nastave književnosti na prijelazu iz SFR Jugoslavije u Republiku Hrvatsku, *Metodički ogledi* (2), 29:101-125. <https://doi.org/10.21464/mo.29.2.4>, posjećeno 27. 6. 2025.
- [7.] Pelesić, Karin. (2023). Savremena gramatikografija u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji. *Slavistika*, 27:85-100. <https://doi.org/10.18485/slavistika.2023.27.1.7>, posjećeno 27. 6. 2025.
- [8.] *Rečenice u knjigama - riječi na djelu*. URL: <https://sites.google.com/view/rec-rijec/>, posjećeno 21. 6. 2025.
- [9.] Vuksanović, Nemanja (2018). The significance and application of scenario modelling as the means of planning in education, *Andragoške studije*(1):105-121. <https://doi.org/10.5937/andstud1801105v>, posjećeno 27. 6. 2025.